T005 A HÀM V 53-Kinh Khổ Ấm

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 53

PHAÄT NOÙI KINH KHOÅ AÁM Haùn dòch: Maát teân ngöôøi dòch, phuï vaøo dòch phaåm ñôøi Haäu Haùn

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Theá Toân ôû khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø caùc thaày Tyø-kheo sau giôø thoï trai, taäp hôïp nhau ñeå luaän baøn veà nhöõng vaán ñeà nhoû. Luùc ñoù coù nhöõng ngöôøi ngoaïi ñaïo, sau böõa aên tröa cuõng ñi quanh quaån roài ñeán choã cuûa caùc thaày Tyø-kheo aáy. Ñeán nôi hoï chaøo hoûi caùc thaày Tyø-kheo. Sau khi ñaõ chaøo hoûi nhau, nhöõng ngöôøi ngoaïi ñaïo aáy ngoài xuoáng moät beân vaø noùi vôùi caùc thaày Tyø-kheo: –Chö Hieàn, Sa-moân Cuø-ñaøm duøng trí tueä noùi veà tham duïc, duøng trí tueä noùi veà saéc, thoï. Chö Hieàn, chuùng toâi cuõng duøng trí tueä noùi veà tham duïc, duøng trí tueä noùi veà saéc, thoï. Naøy chö Hieàn, coù gì sai khaùc? Coù hôn bao nhieâu ñaâu? Sa-moân Cuø-ñaøm vaø chuùng toâi ñeàu coù trí tueä nhö nhau. Caùc thaày Tyø-kheo nghe nhöõng ngöôøi ngoaïi ñaïo noùi nhö vaäy cuõng khoâng traû lôøi hay chæ trích. Khoâng traû lôøi hay chæ trích, caùc thaày Tyø- kheo im laëng rôøi khoûi choã ngoài, trôû veà tònh thaát vaø noùi vôùi nhau: –Nhöõng lôøi cuûa haøng ngoaïi ñaïo vöøa noùi, chuùng ta haõy ñeán thænh Ñöùc Theá Toân, vì Ngaøi bieát roõ nghóa saâu roäng aáy. Caùc thaày Tyø-kheo lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Ñeán nôi, taát caû ñeàu ñaûnh leã döôùi chaân Ñöùc Phaät roài ngoài qua moät beân. Sau khi ñaõ an toïa, caùc thaày thuaät laïi heát vôùi Ñöùc Theá Toân nhöõng gì ñaõ xaûy ra khi gaëp ngoaïi ñaïo. Ñöùc Theá Toân nghe xong moïi söï môùi baûo caùc thaày Tyø-kheo:

–Naøy caùc thaày Tyø-kheo, luùc ñoù caùc thaày neân noùi vôùi nhöõng ngöôøi ngoaïi ñaïo aáy theá naøy: “Theá naøo laø söï thuù vò cuûa tham duïc? Theá naøo laø hö hoûng? Theá naøo laø buoâng boû? Theá naøo laø söï thuù vò veà saéc? Theá naøo laø hö hoaïi? Theá naøo laø buoâng boû? Naøy caùc thaày Tyø-kheo, caùc thaày haõy hoûi nhö vaäy. Khi haøng ngoaïi ñaïo kia nghe xong, moãi ngöôøi seõ nhìn nhau tìm caùch luaän baøn khaùc nhau vaø chaéc chaén seõ coù saân haän. Khi ñaõ noåi saân haän thì hoï seõ laëng im vôùi veû maët khoâng vui, toaùt moà hoâi laïnh, quay ñi nôi khaùc. Vì khoâng theå ñaùp laïi neân maët maøy hoï thaát saéc. Hoï seõ im laëng keùo nhau trôû veà. Vì sao? Vì Ta khoâng thaáy trôøi hay theá gian, Ma, Phaïm, Sa- moân, Baø-la-moân, chö Thieân hay loaøi ngöôøi ñöôïc nghe nhöõng ñieàu maø Ta noùi coù theå hieåu bieát nhö Ta. Neáu töø Nhö Lai hoaëc ñeä töû cuûa Nhö Lai maø hoï ñöôïc nghe nhöõng ñieàu aáy, hoï seõ hieåu theá naøo laø söï thuù vò cuûa tham duïc, nghóa laø nhaân cuûa naêm thöù daâm. Neáu hoï sanh vui möøng, neáu hoï sanh hoan hyû, nhö vaäy laø söï thuù vò cuûa tham duïc. Trong ñaáy coù nhieàu hö hoûng. Theá naøo laø söï hö hoûng cuûa tham duïc? Naøy thieän nam, hoaëc laøm caùc ngheà thôï, kyõ thuaät ñeå nuoâi soáng baûn thaân, hoaëc caøy böøa canh taùc, hoaëc mua baùn,

hoaëc laøm nhaø vaên, hoaëc hoïc toaùn soá, hoaëc hoïc tính toaùn, hoaëc laøm thô, hoaëc hoïc nhöõng ñoaïn nhöõng phaàn keä tuïng trong binh luaän, hoaëc daïy hoïc, hoaëc öùng thí laøm quan… chòu bao laïnh leõo buoát xöông, chòu noùng ñoát böùc baùch, gaéng göôïng nhaãn chòu söï ñoùi khaùt, chòu muoãi moøng, ruoài nhaëng gaëm nhaám… chuùng sanh vaãn chòu ñeå caàu tieàn taøi. Naøy thieän nam, phaùt sanh nhöõng yù nghó nhö vaäy, taïo taùc nhöõng haønh ñoäng nhö vaäy, noã löïc laøm nhö vaäy, con ngöôøi haønh ñoäng taát caû moïi vieäc nhöng chaúng ñöôïc cuûa caûi vaät chaát, neân sanh ra lo buoàn khoâng vui, töï ñaùnh vaøo mình khoùc loùc, ngu si noùi theá naøy: “Ta vì haønh ñoäng ngu si neân khoâng ñaït ñöôïc gì caû”. Ngöôøi ñoù laïi noã löïc laøm vieäc sao cho ñaït keát quaû. Ñaõ coù tieàn cuûa roài, ngöôøi aáy heát söùc giöõ gìn, caát giaáu chuùng vaø nghó: “Mong sao cho taøi saûn cuûa ta khoâng bò vua ñoaït. Ta chôù ñeå cho giaëc cöôùp laáy maát, chôù ñeå cho löûa ñoát chaùy, chôù ñeå cho hö naùt, chôù ñeå cho thaát thoaùt maø maát lôïi”. Ngöôøi ñoù coá giöõ gìn tieàn cuûa nhöng vaãn bò vua chieám ñoaït, bò giaëc cöôùp, bò löûa ñoát chaùy tieâu tan chaúng coøn gì. Maát lôïi, chaúng ñöôïc lôïi, ngöôøi aáy laïi lo buoàn khoâng vui, than khoùc, töï ñaùnh ñaäp mình, taêng

theâm ngu si. Ngöôøi aáy trong cuoäc soáng meâ laàm troâi noåi theo sanh töû ñaùng leõ ñöôïc vui thích thì laïi haän nhôù ñeán söï thaát baïi tan taùc naøy. Do ñaây, trong hieän taïi thaân naøy laø khoå aám. Do nhaân tham duïc, do duyeân vôùi tham duïc neân duïc taêng tröôûng. Ñaây laø nhaân duyeân nôi tham duïc. Chuùng sanh nhaân tham duïc, duyeân nôi tham duïc, neân duïc taêng tröôûng. Vì nguyeân nhaân tham duïc neân meï vaø con tranh nhau, con vaø meï tranh nhau; cha vaø con tranh nhau, con vaø cha tranh nhau; em vaø anh tranh nhau, anh vaø em tranh nhau. Taát caû cuøng tranh giaønh neân meï noùi con sai, con noùi meï sai; cha noùi con sai, con noùi cha sai; anh noùi em sai, em noùi anh sai; huoáng chi laø nhöõng ngöôøi ngoaøi vôùi nhau? Ñaây laø khoå aám trong hieän taïi. Do nhaân tham duïc, do duyeân vôùi tham duïc neân taêng theâm nhieàu tham duïc. Chuùng sanh aáy do nhaân tham duïc, do duyeân tham duïc, do duïc taêng tröôûng neân vua vaø vua tranh nhau, Baø-la-moân vaø Baø-la-moân tranh nhau, Cö só vaø Cö só cuøng tranh nhau, ngöôøi baàn cuøng vaø thôï thuyeàn cuøng tranh vôùi ngöôøi baàn cuøng vaø thôï thuyeàn. Taát caû ñeàu tranh giaønh xaâu xeù, moïi ngöôøi ñeàu thöïc hieän caùc caùch tranh giaønh xaâu xeù: hoaëc duøng tay ñaùnh, hoaëc duøng ñaù neùm, hoaëc duøng dao, hoaëc duøng gaäy. Söï cheát choùc ôû trong aáy laø cheát khoå. Ñaây laø khoå aám trong hieän taïi. Do nhaân tham duïc, do duyeân tham duïc neân taêng theâm nhieàu duïc. Chuùng sanh aáy do nhaân tham duïc cho ñeán do duïc taêng tröôûng neân, khieán hoï phaûi maëc aùo giaùp, caàm cung teân; hoaëc maëc aùo giaùp da, caàm dao thaät beùn cuøng ñaùnh nhau. Trong traän ñaáu ñoù, hoï duøng voi, hoaëc duøng ngöïa, hoaëc duøng xe, hoaëc duøng boä binh, hoaëc duøng ngöôøi nöõ, hoaëc duøng ngöôøi nam. Nôi traän chieán aáy coù raát nhieàu söï cheát choùc khoå sôû. Ñaây laø khoå aám trong hieän taïi. Do nhaân tham duïc, do duyeân tham duïc neân taêng theâm duïc. Caùc chuùng sanh aáy do nhaân tham duïc cho ñeán do duïc taêng tröôûng neân maëc aùo giaùp, caàm dao thaät beùn ñeán thaønh cao nhaát vaø muoán chaët cheùm.

Trong traän ñaùnh ñoù, hoï hoaëc thoåi tuø vaø, hoaëc ñaùnh troáng, hoaëc caát tieáng keâu goïi, hoaëc duøng chaøy, hoaëc duøng maùc, hoaëc duøng maâu, hoaëc duøng voøng troøn beùn, hoaëc duøng teân baén, hoaëc xoâ ñaù ñeø, hoaëc duøng cung, hoaëc roùt nöôùc ñoàng ñoå xuoáng. Nhöõng söï cheát nôi aáy laø cheát khoå. Ñoù laø khoå aám trong hieän taïi.

Do nhaân tham duïc, do duyeân nôi tham duïc neân taêng theâm nhieàu duïc. Caùc chuùng sanh aáy do nhaân tham duïc cho ñeán do duïc taêng tröôûng neân ñeán nôi thaønh aáp cuûa vua, hoï ñuïc töôøng, phaù kho, hoaëc tham vaät cuûa ngöôøi khaùc, hoaëc caét ñöôøng laøm giaùn ñoaïn, phaù hoaïi thaønh ngöôøi, phaù thoân xoùm ngöôøi, gieát ngöôøi. Hoï bò quan binh nhaø nöôùc truy ñuoåi, baét troùi duøng caùc hình phaït khoå sôû: hoaëc chaët ñaàu, hoaëc chaët tay chaân, hoaëc xeûo tai, hoaëc caét muõi, hoaëc caét tai, hoaëc bò caét buùi toùc, hoaëc bò caét toùc, hoaëc bò caét caû buùi toùc, hoaëc nhoát vaøo khaùm, hoaëc bò thaét coå, hoaëc bò caùt ñaù choân vuøi, hoaëc coû phuû laáp, hoaëc bò ñaët trong haøm saét cuûa löøa, hoaëc bò ñaët trong haøm saét cuûa sö töû, hoaëc bò ñaët trong choõ ñoàng, hoaëc bò ñaët trong choõ saét, hoaëc bò chaët thaønh ñoaïn ngaén, hoaëc bò ñao beùn ñaâm, hoaëc naèm leân giöôøng saét noùng, bò nöôùc daàu soâi roùt vaøo, hoaëc bò boû vaøo coái duøng chaøy saét ñaâm naùt, hoaëc bò raén caén, hoaëc bò ñaùnh ñaäp, hoaëc bò ñaám ñaù cho ñeán bò caém vaøo coät roài duøng dao chaët ñaàu. Ñaây laø khoå aám cuûa thaân trong hieän taïi. Do nhaân tham duïc, do duyeân tham duïc neân taêng theâm nhieàu duïc. Chuùng sanh aáy do nhaân tham duïc cho ñeán do duïc taêng tröôûng neân taïo taùc thaân haønh khoå, mieäng yù haønh khoå. Chuùng sanh aáy luùc bò khoå veà beänh hoaïn, hoaëc naèm treân giöôøng, hoaëc naèm treân choõng, hoaëc naèm trong boùng raâm, thaân theå voâ cuøng ñau ñôùn, maïng soáng saép chaám döùt. Nghóa laø thaân chuùng sanh aáy bò haønh khoå vaø mieäng yù cuõng bò haønh khoå. Chuùng sanh ñoù ñeán giôø phuùt cuoái ñôøi, höôùng ñeán caûnh giôùi thaáp heøn. Gioáng nhö luùc trôøi toái daàn, maët trôøi laën khuaát vaøo nuùi lôùn hoaëc giöõa nuùi lôùn, boùng nuùi ñaûo ngöôïc trôû xuoáng. Nhö theá, thaân kia bò haønh khoå, mieäng bò haønh khoå vaø yù cuõng bò haønh khoå. Khi chuùng sanh aáy qua ñôøi, höôùng veà caûnh giôùi beân döôùi, neân suy nghó: “Thaân naøy bò haønh khoå, mieäng vaø yù bò haønh khoå neân höôùng veà caûnh giôùi beân döôùi laø bôûi ta voán khoâng taïo haïnh laønh, voán khoâng taïo phöôùc vì ta ñaõ laøm quaù nhieàu vieäc aùc, nghóa laø höôùng ñeán haønh ñoäng aùc, haønh ñoäng tham, haønh ñoäng hung baïo, khoâng laøm vieäc phöôùc, khoâng laøm vieäc thieän, khoâng bieát neûo quay veà, chaéc raèng ta seõ bò ñoïa vaøo neûo aùc”. Chuùng sanh aáy lieàn sanh taâm hoái haän. Khi ñaõ hoái caûi roài laïi sanh ñieàu baát thieän khaùc. Ñaây laø khoå aám trong hieän taïi. Do nhaân tham duïc cho ñeán do duïc taêng tröôûng, chuùng sanh aáy do nhaân tham duïc cho ñeán do duïc taêng tröôûng neân thaân bò haønh khoå,

mieäng yù bò haønh khoå. Chuùng sanh ñoù thaân, mieäng, yù ñaõ bò haønh khoå roài, do nhaân ñoù, duyeân ñoù, neân khi thaân cheát ñi, sanh vaøo ñòa nguïc xaáu aùc. Ñaây laø khoå aám cuûa thaân sau khi cheát. Do nhaân tham duïc cho ñeán do

duïc taêg tröôûng, ñoù laø söï hö hoaïi cuûa duïc. Theá naøo laø boû duïc? Neáu ai ñoái vôùi duïc coù taâm caàu duïc, bieát ngöøng taâm caàu duïc thì seõ vöôït qua tham duïc. Boû ñöôïc söï tham duïc naøy laø boû duïc. Naøy caùc vò Sa-moân, Baø-la-moân, nhö vaäy laø söï thuù vò cuûa duïc, trong ñoù coù söï hö hoûng. Khoâng bieát buoâng boû ñuùng phaùp thì ñaâu theå töï boû duïc ñöôïc? Laïi coù theå ñoaïn tröø cho ngöôøi khaùc ñöôïc sao? Caû hai tröôøng hôïp naøy ñeàu khoâng theå ngöøng duïc. Vieäc naøy khoâng theå ñöôïc. Naøy caùc vò Sa-moân, Baø-la-moân, söï thuù vò cuûa duïc laø nhö theá, neân bieát ñaáy laø söï hö hoûng, thì coù theå bieát caùch döùt boû ñuùng theo phaùp. Sau ñoù töï mình coù theå döùt haún tham duïc, cuõng coù theå giuùp ngöôøi khaùc döùt haún tham duïc. Caû hai tröôøng hôïp naøy ñeàu coù theå döùt haún tham duïc, ñieàu naøy ñaït ñöôïc. Theá naøo laø thuù vò veà saéc? Neáu con gaùi cuûa chuûng toäc Saùt-lôïi, cuûa chuûng toäc Baø-la-moân, cuûa haøng thöông gia, cuûa thöù daân ñeán tuoåi möôøi boán, möôøi laêm, ñoù laø thôøi ñieåm nhan saéc dung maïo hoaøn chænh nhaát. Khi caùc coâ coù hình saéc deã öa deã nhìn, ñaây laø thôøi gian taïo neân söï thuù vò cuûa saéc, trong ñoù coù nhieàu hö hoaïi. Theá naøo goïi laø saéc hö hoaïi? Neáu nhö nhìn thaáy coâ gaùi trôû thaønh moät baø giaø luoáng tuoåi, raêng ruïng, toùc ruïng, löng coøng phaûi choáng gaäy maø ñi thì yù caùc thaày nghó sao? Nhan saéc xinh ñeïp tröôùc ñaây seõ hö hoaïi phaûi khoâng? –Baïch Theá Toân, ñuùng theá. –Laïi nöõa, neáu nhö thaáy coâ gaùi trôû thaønh ngöôøi beänh hoaïn khoå sôû, hoaëc naèm treân giöôøng, hoaëc naèm treân choõng, hoaëc naèm trong boùng raâm, trong thaân mang ñaày beänh taät voâ cuøng ñau ñôùn buoàn khoå vaø saép qua ñôøi thì yù caùc thaày nghó sao? Nhan saéc xinh ñeïp tröôùc ñaây seõ hö hoaïi phaûi khoâng? –Thöa vaâng, baïch Ñöùc Theá Toân. –Laïi nöõa, neáu thaáy coâ gaùi luùc cheát, töø moät ngaøy ñeán baûy ngaøy, hoaëc bò chim moå, hoaëc bò quaï ræa, hoaëc bò choàn aên, hoaëc bò löûa thieâu, hoaëc choân, hoaëc truøng ñuïc khoeùt thì yù caùc thaày nghó sao? Nhan saéc

xinh ñeïp tröôùc ñaây seõ hö hoaïi phaûi khoâng? –Thöa vaâng, baïch Ñöùc Theá Toân. –Laïi nöõa, neáu thaáy coâ gaùi nhö töû thi, hoaëc laø xöông xanh, hoaëc truøng ræa roùi, hoaëc laø xöông traéng thì yù caùc thaày nghó sao? Nhan saéc xinh ñeïp tröôùc ñaây seõ hö hoaïi phaûi khoâng? –Thöa vaâng, baïch Ñöùc Theá Toân. –Laïi nöõa, neáu thaáy coâ gaùi nhö thaây cheát, khoâng coù da thòt, chæ coù nhöõng sôïi gaân lieân keát nhau thì yù caùc thaày nghó sao? Nhan saéc xinh ñeïp tröôùc ñaây seõ hö hoaïi phaûi khoâng? –Thöa vaâng, baïch Ñöùc Theá Toân. –Laïi nöõa, neáu thaáy coâ gaùi nhö töû thi, xöông gaân raõ rôøi moãi choã khaùc nhau: xöông oáng chaân moät choã, xöông ñaàu goái, xöông ñuøi, xöông löng, xöông soáng, xöông vai, xöông coå, xöông soï… moãi boä phaän ôû taïi moät nôi thì yù caùc thaày nghó sao? Nhan saéc xinh ñeïp tröôùc ñaây seõ hö hoaïi phaûi khoâng? –Thöa vaâng, baïch Ñöùc Theá Toân. –Laïi nöõa, neáu thaáy coâ gaùi nhö töû thi, xöông traéng nhö voâi, hoaëc maøu xanh chaøm, hoaëc ñoû nhö taåm daàu, hoaëc vôõ vuïn thì yù caùc thaày nghó sao? Nhan saéc xinh ñeïp tröôùc ñaây seõ hö hoaïi phaûi khoâng? –Thöa vaâng, baïch Ñöùc Theá Toân. –Ñoù goïi laø saéc hö hoaïi. Theá naøo goïi laø lìa boû saéc? Laø noùi nhöõng ai ñoái vôùi saéc coù taâm tham caàu thì caàn phaûi ngöng döùt söï tham caàu aáy, vöôït

qua taát caû taâm tham caàu ñeå lìa boû saéc aáy. Naøy caùc vò Sa-moân vaø Baø-la-moân, nhö theá, ñoái vôùi söï hö hoaïi cuûa saéc maø khoâng bieát buoâng boû, khoâng bieát ñuùng nhö thaät thì ñaâu coù theå töï ngöng döùt saéc? Laïi coù theå laøm cho ngöôøi khaùc ngöng döùt ñöôïc sao? ÔÛ trong caû hai ñieàu ñoù maø coù theå döøng döùt saéc ñöôïc khoâng? Vieäc aáy khoâng theå ñöôïc. Naøy caùc Sa-moân vaø Baø-la-moân, nhö theá, ngöôøi naøo ñoái vôùi söï thuù vò cuûa saéc maø bieát söï tan hoaïi cuûa noù, bieát buoâng boû xa lìa, bieát ñuùng nhö thaät thì vò aáy coù theå töï döøng döùt nôi saéc, vaø coù theå laøm cho ngöôøi khaùc ngöøng döùt. Soáng ñuùng nhö vaäy thì coù theå ngöøng boû saéc. Vieäc naøy coù theå ñaït ñöôïc. Theá naøo laø thuù vò nôi thoï? Thaày Tyø-kheo ñaõ giaûi thoaùt duïc, an truï nôi Chaùnh ñònh cuûa Töù thieàn. Truï nôi thieàn naøy seõ khoâng töï hoaïi

mình vaø khoâng huûy hoaïi ngöôøi khaùc. ÔÛ ñaây khoâng huûy hoaïi thì ñaït ñöôïc an laïc. Vì sao? Vì Ta noùi khoâng saân haän thì ñöôïc laïc thoï. Ñaây laø thuù vò cuûa thoï. Theá naøo laø söï hö hoaïi cuûa thoï? YÙ noùi thoï laø phaùp voâ thöôøng, khoå, tan hoaïi. Ñoù laø söï tan hoaïi cuûa thoï. Theá naøo laø töø boû thoï? Nghóa laø ñình chæ, vöôït qua söï tham muoán veà thoï. Ñoù laø boû thoï. Neáu Sa-moân vaø Baø-la-moân naøo ñoái vôùi söï thuù vò cuûa thoï khoâng bieát söï tan hoaïi cuûa noù, khoâng bieát buoâng boû, khoâng bieát nhö thaät thì laøm sao coù theå töï ngöng döùt nôi thoï ñöôïc? Vaø laøm sao coù theå laøm cho ngöôøi khaùc döøng döùt ñöôïc? Thöïc haønh caû hai ñeå coù theå buoâng boû thoï, vieäc naøy khoâng theå ñöôïc. Naøy caùc Sa-moân vaø Baø-la-moân nhö theá, vò naøo ñoái vôùi thuù vò cuûa thoï aáy bieát laø phaùp tan hoaïi, bieát buoâng boû, xa lìa, bieát nhö thaät, vò aáy coù theå töï tòch chæ thoï, vaø coù theå laøm cho ngöôøi khaùc cuõng döøng boû. Thöïc haønh caû hai thì coù theå döøng boû thoï. Vieäc naøy coù theå ñaït ñöôïc. Ñöùc Phaät thuyeát giaûng nhö theá, caùc thaày Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy ñeàu hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.